

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 10832-11-17 בובי ואח' נ' לב-רן

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט אבי סתיו

התובעים: 1. אילנה בובי
2. א.א. זיפות ואיטום גגות

נגד

הנתבע: לב-רן אלעד

פסק דין

תביעה לצו עשה ולפיצוי כספי על סך 100,000 ש"ח בעילה של לשון הרע.

1. על פי הנטען בכתב התביעה, התובעת 1 ("התובעת"), גב' אילנה בובי, היא הבעלים של עסק לאיטום גגות. כינויו של העסק, על פי תעודת ה"עוסק מורשה" שניתנה לתובעת (נספח 1 לתצהירה), הוא "א.א. זיפות ואיטום גגות" ("העסק"). העסק מצוין בכתב התביעה כתובע 2. בעלה של התובעת הוא מר זוהר בובי ("זוהר"), ולטענת התובעת הוא עובד כשכיר בעסק. הנתבע היה שכן בבניין בו התגוררו התובעת ובעלה, ובתקופה הרלוונטית היה גזבר ועד הבית של הבניין.
2. לעסק יש דף פייסבוק, בו מכונה העסק "א א זהר איטום גגות". ביום שישי 27.10.2017 בסביבות השעה 15:00 פרסם הנתבע בדף הפייסבוק של העסק את המשפט "אדם מגעיל ללא יחסי אנוש". מהפרסום (נספח 3 לתצהיר התובעת) עולה, כי משפט זה הוצג כ"ביקורת" שפורסמה בקשר לעסק. אין חולק שהנתבע אינו לקוח של העסק, והפרסום נעשה על רקע טענות שהיו לנתבע נגד התובעת ובעלה בקשר להתנהלותם בבניין, כגון אי תשלום מסי ועד בית והחניית רכבי העסק בשטח הבניין במקום שאינם אמורים לחנות בו. מיד לאחר שפורסם המשפט האמור שלח זוהר לנתבע הודעות וואטסאפ בהן נדרש להסיר את הפרסום (נספח 6 לתצהיר התובעת). לאחר מכן התקשר זוהר לנתבע ודרש ממנו כי יסיר את הפרסום (תמליל השיחה צורף כנספח 7 לתצהיר התובעת). בסופו של יום הסיר הנתבע את הפרסום כשעתיים וחצי לאחר שעלה לאוויר. לטענת התובעת, מנתוני החשיפה של הפרסום (נספח 4 לתצהיר התובעת) עולה, כי צפו בו 37 אנשים, וייתכן שנחשפו אליו אנשים נוספים.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 10832-11-17 בוני ואח' נ' לב-רן

תיק חיצוני:

3. בתביעה נטען, כי הפרסום עולה כדי לשון הרע המזכה את התובעים בפיצוי סטטוטורי; וכי פוטנציאל החשיפה והנזק כתוצאה מהפרסום הוא רב. לפיכך, התבקש בית המשפט ליתן צו עשה המורה לנתבע למחוק את הפרסום, להתנצל עליו פומבית ולהימנע מפרסום דומה בעתיד. עוד התבקש בית המשפט לפסוק לטובת התובעים פיצוי כספי בסך 100,000 ש"ח. בכתב ההגנה מעלה הנתבע מספר טענות, שניתן לקבצן לשלוש עיקריות: העדר יריבות, שכן הפרסום כלל לא התייחס לתובעים; הפרסום אינו מהווה לשון הרע; וחלות הגנות הקבועות בחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965 ("חוק איסור לשון הרע").

מטעם התובעים העידו התובעת וזוהר. מטעם הנתבע העידו הוא עצמו, וכן גב' רימה פוגץ' שנדלזון ומר פליקס שנדלזון, בני זוג המתגוררים בבניין. הצדדים סיכמו את טענותיהם בעל פה. נפנה, אפוא, לבחון את השאלות הטעונות הכרעה.

שאלת היריבות - האם הפרסום מתייחס לתובעים?

4. בפתח הדברים יש להבהיר, כי העסק, שצוין כתובע 2, כלל אינו אישיות משפטית. אין מדובר בחברה ולא נטען כי מדובר בשותפות (אדרבה, התובעת טענה כי העסק בבעלותה בלבד). השם "א. א. זיפות ואיטום גגות" הוא הכינוי שניתן בתעודת העוסק המורשה שקיבלה התובעת, אולם אין בתעודה זו כדי ליצור אישיות משפטית (ראו למשל, רע"א 3962/18 לבנון נ' ניהול ודיור (ע"מ) (21.6.2018)). ממילא, אין העסק יכול לתבוע גם בגין הוצאת לשון הרע. התובע 2 נמחק אפוא מכתב התביעה (וליתר דיוק, מובהר כי כלל לא קיים תובע כזה). השאלה אותה יש לבחון היא האם עשויה לעמוד לתובעת עילת תביעה בגין הפרסום.

5. סעיף 1 לחוק איסור לשון הרע מגדיר "לשון הרע" כך:

"לשון הרע היא דבר שפרסומו עלול –

- (1) להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג מצדם;
  - (2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחסים לו;
  - (3) לפגוע באדם במשרתו, אם משרה ציבורית ואם משרה אחרת, בעסקו, במשלח ידו או במקצועו;
  - (4) לבזות אדם בשל גזעו, מוצאו, דתו, מקום מגוריו, גילו, מינו, נטייתו המינית או מוגבלותו;
- בסעיף זה 'אדם' – יחיד או תאגיד".

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 17-11-10832-11 בוני ואח' נ' לב-רן

תיק חיצוני:

מהסעיף עולה, כי לשון הרע חייבת להיות בקשר ל"אדם", הגדרה הכוללת יחיד או תאגיד. לצד זאת, קובע סעיף 4 לחוק, כי "לשון הרע על חבר בני אדם או על ציבור כלשהו שאינם תאגיד, דינה כדין לשון הרע על תאגיד, אלא שאין בה עילה לתובענה אזרחית או לקובלנה. ולא יוגש כתב אישום בשל עבירה לפי סעיף זה אלא על ידי היועץ המשפטי לממשלה או בהסכמתו". כלומר, החוק מכיר בשני סוגים של לשון הרע: לשון הרע על "אדם", אשר בגינה ניתן להגיש תביעה אזרחית, כמו גם קובלנה פלילית וכתב אישום; ולשון הרע על "חבר בני אדם או על ציבור כלשהו שאינם תאגיד", אשר בגינה ניתן להגיש רק כתב אישום על ידי היועץ המשפטי לממשלה. מהאמור עולה, כי דברים שיש בהם כדי להשפיל או לבזות דבר מה שאינו "אדם" ואינו "חבר בני אדם" או "ציבור", אינם נכנסים כלל להגדרה של לשון הרע.

6. כאשר מדובר בלשון הרע, מתעוררת השאלה מי רשאי לתבוע בגינה. לשאלה זו אין מענה מפורש בחוק איסור לשון הרע. סעיף 7 לחוק קובע, כי "פרסום לשון הרע לאדם או יותר זולת הנפגע תהא עוולה אזרחית". סעיף 7א לחוק מכיר באפשרות לפסוק לטובת ה"נפגע" פיצוי ללא הוכחת נזק. החוק אינו מגדיר מיהו ה"נפגע". מתעוררת השאלה האם הנפגע הוא בהכרח מי שדברי הלשון הרע מתייחסים אליו – היינו, מושא הפרסום – או שההגדרה יכולה לכלול גם מי שנפגע בעקיפין כתוצאה מדברי הלשון הרע, על אף שהם לא כוונו אליו. כך, למשל, כאשר מתפרסמת דיבה בקשר לאדם מסוים, עשויה להתעורר השאלה האם יכול בן משפחתו לתבוע בטענה כי נגרמו לו, גם אם בעקיפין, השפלה או ביזוי בשל כך.

7. קריאה יבשה של לשון החוק עשויה להתיישב גם עם מסקנה לפיה גם מי שנפגע בעקיפין מדברי לשון הרע יכול לתבוע. אלא שהעמדה המקובלת בפסיקה ובספרות היא, כי רק מושא הפרסום, היינו מי שהלשון הרע מתייחסת אליו, זכאי לתבוע. כך, למשל, קבע בית המשפט העליון בע"א 8345/08 **בן נתן נ' בכרי**, פ"ד סה(1) 567, פסקה 32 (2011) ("עניין בן נתן"):

"שילוב הוראות סעיפים 1 ו-3 לחוק מלמד על אימוץ אחד מן התנאים להוכחת קיומה של עילת תביעה בגין פרסום לשון הרע על פי המשפט המקובל, ולפיו על מנת שתקום עילה לנקיטת הליך בגין הוצאת לשון הרע יש להראות כי זו התייחסה ליחיד או ליחידים מסוימים וכאשר ההליך ננקט על ידי הנפגע עליו להראות כי הדברים מתייחסים אליו. אמנם, אין הוראה מפורשת בעניין זה אך זו נלמדת מסעיף 1 לחוק אשר קובע כי מושא הדברים חייב להיות 'אדם' ומסעיף 3 לחוק המרחיב את המצע על בסיסו ניתן לקשור בין האדם לפרסום לנסיבות חיצוניות או לשילוב של הנסיבות החיצוניות עם הדברים עצמם".

הנה כי כן, על מנת שיוכל אדם לתבוע בגין לשון הרע עליו להראות כי הפרסום התייחס אליו (ראו גם, אורי שנהר **דיני לשון הרע** 123-125 (1997) ("שנהר"); חאלד גנאים, מרדכי קרמניצר

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 17-11-10832-11 בוני ואח' נ' לב-רן

תיק חיצוני:

ובועז שנור לשון הרע - הדין המצוי והרצוי 236-233 (2005)). אולם, כפי שעולה מסעיף 3 לחוק איסור לשון הרע, אין הכרח כי שמו של הנפגע יצוין מפורשות בפרסום, ודי בכך שניתן יהיה לזהותו (עניין בן נתן, פסקאות 34-35). המבחן בעניין זה הוא אובייקטיבי: "ככל שהדברים נוגעים לדרישת הזיהוי, מתבטא הדבר בבחינה, על פי מדד אובייקטיבי, האם האדם הסביר היה קושר בין הדברים לבין הפרט ומזהה אותם כמי שהתייחסו אליו" (עניין בן נתן, פסקה 35; בהקשר מעט שונה ראו, ע"א 8954/11 פלוני נ' פלונית, פסקה 142 (24.4.2014)).

8. הקביעה לפיה נדרש זיהוי של התובע חלה גם מקום בו הפרסום מתייחס לעסק שאינו אישיות משפטית. כאמור, ה"עסק" עצמו אינו יכול לתבוע, שהרי למעשה לא קיימת ישות כזו בעולם המשפט. אולם, יכול אדם לתבוע בטענה כי הפרסום אודות העסק מתפרש ככזה המתייחס אליו. בהקשר זה יצוין, כי גם כאשר הפרסום מתייחס לחברה, שהיא אישיות משפטית, עשויים להיות מקרים בהם ייקבע כי יש לראות את הפרסום כמתייחס גם לבעלי המניות או למנהלי החברה, באופן המקיים להם עילת תביעה אישית (ע"א 1351/06 ח'ורי נ' חב' ארמון ההגמון (קסר אלמוטראן) בע"מ, פסקה מ"ד (17.9.2007); שנהר, עמ' 127). כאשר מדובר בפרסום על עסק שאינו מהווה אישיות משפטית, הנטייה להכיר בפרסום כמתייחס לגורם אחר, שאינו מזוהה בשמו, כגון בעל העסק, תהיה רחבה יותר (ראו, ת"א (שלום י-ם) 8624/03 רימלר נ' כהן, פסקה 13 (5.6.2006)). פרסום על "עסק" יכול לגרום נזק רב לבעל העסק, ואין זה מתקבל על הדעת כי פרסום כזה יהיה חסין אך בשל כך שבעל העסק בחר שלא לאגד את עסקו כישות משפטית נפרדת.

9. השאלה בה יש להכריע היא, אפוא, מתי יפורש פרסום לגבי עסק שאינו אישיות משפטית כמתייחס לבעלים של העסק, ונזכיר כי המבחן הוא אובייקטיבי. בעניין זה הובעה הדעה, כי כאשר מדובר בעסק קטן השייך לאדם פרטי, בדרך כלל יזוהה הפרסום לגבי העסק עם בעליו (פנינה פרידמן "שקר מפגיע ולשון הרע – אפשרות התביעה במסגרת הגדרת סעיף 1(3) לחוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1965" הפרקליט לו 77, 78 (1984)). עמדה זו צוטטה בהסכמה על ידי בית המשפט העליון בע"א 1351/06 הנ"ל (פסקה מ"ד), הגם שנראה שלא הייתה כוונה לקבוע אותה כהלכה מחייבת (ראו פסקה מ"ה לפסק הדין). בת"א 8624/03 הנ"ל, קבע בית משפט השלום כי התשובה לשאלה מתי יזוהה בעל העסק עם פרסום המתייחס לעסק תלויה בשני פרמטרים – תוכן הפרסום ומידת הקרבה והזיהוי של בעל העסק עם העסק (פסקה 13 לפסק הדין).

10. כאמור, כאשר מדובר בעסק שאינו אישיות משפטית, יש להגמיש את המבחן לזיהוי בין העסק לבין בעליו. לדעתי, כאשר מדובר בעסק קטן ואינטימי, כגון עסק משפחתי, חזקה היא כי פרסום המתייחס לעסק מזוהה עם בעליו, גם אם מהפרסום עצמו לא ניתן לזהות את פרטי בעל העסק. זאת, שכן במקרה כזה ההנחה היא שהציבור יבין את הפרסום כמתייחס לבעל העסק. כך, למשל, פרסום המתייחס למכולת מסוימת בשמה המסחרי וטוען כי היא "מרמה" את לקוחותיה. בהעדר נסיבות המצביעות אחרת, הדעת נותנת כי הקורא או השומע הסביר יניח שהכוונה היא לבעל

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 10832-11-17 בוני ואח' נ' לב-רן

תיק חיצוני:

המכולת, גם אם השם המסחרי של המכולת אינו רומז על זהותו של בעל המכולת. גם אם יתברר לאחר מכן כי המפרסם התכוון רק לעובד מסוים במכולת לא יהא בכך כדי לשלול את עילת התביעה של בעל המכולת, שכן המבחן הוא אובייקטיבי. לא כוונתו הסובייקטיבית של המפרסם היא הקובעת בכל הנוגע לשאלה אם התמלאה דרישת הזיהוי, אלא ההבנה של האדם הסביר (ראו למשל, ע"א 3322/16 איי די איי חברה לביטוח בע"מ נ' לשכת סוכני ביטוח בישראל, פסקה 29 לפסק דינו של השופט עמית (30.4.2017)).

11. ומן הכלל אל הפרט. לטענת הנתבע, במקרה הנוכחי הפרסום "אדם מגעיל ללא יחסי אנוש" התייחס לזוהר, ולא לתובעת. אין חולק, כי כוונתו הסובייקטיבית של הנתבע הייתה אכן לזוהר, ולא לתובעת. אולם, כוונת המפרסם אינה המבחן הרלוונטי, אלא מבחן אובייקטיבי של הקורא הסביר (הגם שהכוונה עשויה להצמיח הקלה לפי סעיף 19(3) לחוק). קורא זה אינו מכיר את הלך מחשבתו של הנתבע, ואינו יודע למי כוונתו. השאלה אותה יש לבחון היא האם בעיני הקורא הסביר הפרסום מתייחס לזוהר בלבד, או שמא הוא מתייחס גם לתובעת. בהקשר זה טוען הנתבע, כי מי שבפועל ניהל את העסק והיה מזוהה איתו הוא זוהר, ולא התובעת. לטענתו, התובעת עסקה באותה תקופה בעסק אחר של קוסמטיקה.

12. אכן, התובע הטבעי יותר הוא זוהר. התובעת אישרה, כי זוהר פעיל יותר בעסק, והיא לטענתה סייעה בהנהלת החשבונות (עמ' 7 לפרוטוקול). זוהר כתב בתצהירו, כי הוא זה ש"מתקשר בפועל מול הלקוחות" (סעיף 2 לתצהיר). שמו המסחרי של העסק כולל את המילה "זוהר", ונראה כי זוהר הוא הרוח החיה בניהול העסק ותפעולו. הסיבה שבגינה הוגשה התביעה על ידי התובעת, כך לדברי התובעת וזוהר, היא כי התובעת היא זו שרשומה בתעודת העוסק המורשה כבעלים של העסק. בתביעה ובתצהירים נטען כי התובעת היא בעלת העסק וזוהר הוא עובד בעסק, היינו שגם מבחינה קניינית התובעת היא הבעלים היחיד של העסקה. מדובר בטענה שנראית מלאכותית על פניה, ובחקירתם אישרו למעשה התובעת וזוהר כי שניהם הבעלים של העסק ביחד (עמ' 10, שורות 8 ו-18 לפרוטוקול). קשה להבין מדוע לא הוגשה התביעה גם על ידי זוהר, ולו למען הזהירות.

13. על אף שרצוי היה כי התביעה הייתה מוגשת גם על ידי זוהר, לאחר ששקלתי בדבר אני סבור כי גם לתובעת ישנה יריבות מול הנתבע בעילה של לשון הרע, וזאת מן הטעם שהקורא הסביר עשוי לייחס את הפרסום גם אליה. כאמור, כאשר מדובר בעסק משפחתי קטן, חזקה כי הפרסום לגביו מזוהה עם הבעלים. הקורא הסביר בענייננו הוא אדם הקורא את הפרסום ואינו מכיר בהכרח את העסק. הוא אינו יודע בהכרח כי זוהר הוא זה שמתפעל את העסק מול הלקוחות, והתובעת מסייעת בהנהלת החשבונות. כאשר לקוח פוטנציאלי כזה נתקל בפרסום לפיו ה"עסק" הוא "אדם מגעיל ללא יחסי אנוש", הוא מבין שהכוונה היא כי הבעלים שלו עונה על תכונות אלו. כאשר הבעלים הם זוג נשוי, הוא עשוי להבין את הכינוי כמתייחס לכל אחד מבני הזוג או לשניהם יחד. גם אם נניח שהקורא אינו יודע למי מבני הזוג מכוון הפרסום, מדובר במקרה בו ה"קבוצה" אליה מתייחס

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 17-11-10832-11 בוני ואח' נ' לב-רן

תיק חיצוני:

הפרסום מצומצמת ומזוהה במידה כזו שיש לראות בפרסום כמתייחס לכל אחד מחברי ה"קבוצה", ולפיכך מעמיד לכל אחד מהם עילת תביעה (ראו, עניין **בן נתן**, פסקה 34, וההפניות שם).

עוד יש להוסיף, כי הגם שזוהר לא צוין פורמאלית כתובע, בפועל הוא נטל חלק בהליך כתובע לכל דבר ועניין, וברור כי ההליך מקים מעשה בית דין גם לגביו. מובן, כי בכך אין כדי להפוך את זוהר לתובע, ואילו היה נקבע כי הוא הנפגע היחיד מהפרסום לא הייתה יכולה התובעת להיבנות מיריבותו, אולם יש בכך כדי להניח את הדעת כי לא נפגעה הגנתו של הנתבע והוא אינו חשוף לתביעה נוספת.

לאור כל האמור, טענת העדר היריבות נדחת.

האם מדובר בלשון הרע והאם עומדות לנתבע הגנות?

14. לטענת הנתבע, הביטוי "אדם מגעיל ללא יחסי אנוש" אינו עולה כדי לשון הרע ונחשב לזוטי דברים, ומכל מקום עומדות לו ההגנות הקבועות בסעיפים 14 ו-15(4) לחוק איסור לשון הרע. אין בידי לקבל טענה זו.

15. השאלה מתי ביטויי גנאי כגון "מגעיל" או "ללא יחסי אנוש" ייחשבו ללשון הרע היא תלויה הקשר, וזאת בדומה למבחן החל בקשר לגידופים וקללות. לא כל התבטאות סרת טעם עולה כדי לשון הרע, ואין ספק שישנם מקרים בהם כינויו של אדם "מגעיל" וכדומה לא ייחשב פרסום לשון הרע (ראו למשל, ת"א (שלום ת"א) 40428-09-12 **אפרתי נ' אייזמן** (8.9.2013)). אולם, בענייננו מדובר במקרה מובהק בו יש לראות בפרסום משום לשון הרע. לעניין זה יש חשיבות רבה להקשר בו נעשה הדברים. מדובר בדף פייסבוק עסקי. האדם הסביר המחפש בעל מקצוע וקורא את הפרסום מניח כי ההתייחסות היא לשירות הניתן על ידי בעל המקצוע. כלומר, המשמעות של הפרסום היא שהשירות הניתן על ידי בעל העסק הוא גרוע וללא יחסי אנוש נאותים, עד כדי קבלת תחושת גועל. פרסום כזה עלול לגרום נזק רב לעסק, ואין ספק שהוא נכנס לחלופה הקבועה בסעיף 1(3) לחוק איסור לשון הרע.

16. לדעתי, הנתבע גם אינו נהנה מההגנות הקבועות בחוק איסור לשון הרע. הפסיקה הכירה בכך שביקורת צרכנית נהנית מהגנה רחבה במסגרת הגנת תום הלב לפי סעיף 15(4) לחוק איסור לשון הרע (ראו למשל, ע"א (מחוזי נצרת) 5001-02-18 **פוגרבנוי נ' חמו** (31.10.2018)). אולם, הגנה זו היא שטר ושוברו בצדו. כאשר מדובר בביקורת צרכנית אמיתית, הרי שהיא תינה מהגנה רחבה. אולם, כאשר מדובר בביקורת הנחזית להיות ביקורת צרכנית אך אינה באמת כזו – היינו, היא לא נכתבה על ידי צרכן כביטוי אותנטי של התרשמותו וחוייתו – הרי שבדרך כלל יהיה בכך כדי לשלול את תום לבו של המפרסם. אכן, בעל עסק המציע את שירותיו לציבור צריך להביא בחשבון את האפשרות כי לקוח שאינו מרוצה יכתוב עליו ביקורת שלילית. אפשרות זו היא חלק מכללי המשחק. אולם, בעל עסק אינו נדרש להשלים עם כך שמי שאינו צרכן יכתוב עליו ביקורת שלילית, שעה שזו

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 10832-11-17 בוני ואח' נ' לב-רן

תיק חיצוני:

נחזית להיות כזו שנכתבה על ידי צרכן. הטעיה מעין זה אינה חלק מכללי המשחק (ראו למשל, תא"מ (שלום ראשל"צ) 26456-07-16 כהן נ' ששון (30.10.2017)).

בהקשר זה אעיר, כי בשיחה בין זוהר לבין הנתבע במסגרתה ביקש זוהר כי הנתבע יסיר את הפרסום (נספח 7 לתצהיר התובעת), כאשר טען הנתבע כי "אני יכול לרשום מה שאני רוצה", השיב לו הנתבע "אתה יכול לרשום מה שאתה רוצה? אם אתה הלקוח שלי אתה יכול לרשום מה שאתה רוצה, אבל אתה לא לקוח שלי". גם את הודעת הוואטסאפ ששלח זוהר לנתבע (נספח 6 לתצהיר התובעת) הוא פתח בטענה, כי "אתה לא לקוח שלי וכתבת על העסק ביקורת". גם בדיון לפניי אישר זוהר, כי אילו היה מדובר בביקורת אותנטית של צרכן מדובר היה בהתבטאות לגיטימית (עמ' 10, שורות 30-31 לפרוטוקול). התחושה אותה ביטאו התובעת וזוהר היא, כי הביקורת אינה הוגנת בשל כך שהיא נראית ביקורת צרכנית אך נכתבה על ידי מי שאינו לקוח של העסק. תחושה זו מבטאת, לדעתי, עמדה משפטית נכונה.

17. מן האמור עולה, כי הנתבע אינו נהנה מהגנת הבעת הדעה לפי סעיף 15(4) לחוק איסור לשון הרע. לדעתי, הוא גם אינו נהנה מהגנת "אמת הפרסום" לפי סעיף 14 לחוק איסור לשון הרע. הנתבע העלה טענות שונות כנגד התנהלותם של התובעת וזוהר בבניין, לרבות כי נהגו להחנות רכבים של העסק באופן קבוע על חניות שעמדו לשירות אורחי הבניין, השתמשו שלא כדין בברז כיבוי האש, פיזרו פסולת וכדומה. הטענות בקשר לשימוש בחניות ובצינור נתמכו בעדויותיהם של השכנים, שהיו אמינות. הנתבע אף העלה טענות נוספות כנגד התנהגותו של זוהר במישור האישי, אשר איני רואה צורך לפרטן. לצורך הדיון נכון אני להניח כי כל הטענות אמת הן, ועדיין – לא עומדת לנתבע הגנת אמת הפרסום. ראשית, ספק עד כמה ניתן לקבוע אם ביטויים כמו "מגעיל" או "ללא יחסי אנוש" הם נכונים עובדתית או לא, שכן מדובר בהתרשמות סובייקטיבית. לפיכך, נראה כי הסעיף המתאים יותר לבדיקת השאלה אם עומדת הגנה ביחס לביטויים כאלו הוא הגנת הבעת הדעה ולא הגנת אמת הפרסום. שנית, כפי שצוין לעיל, הפרשנות האובייקטיבית של הביטוי שנכתב על ידי הנתבע – גם אם לא זו הייתה כוונתו – היא כי זו חוות דעת של לקוח המתייחסת לאופי השירות. מצג זה ודאי שלא היה אמת. אילו היה הנתבע מבהיר בפרסום כי ה"מחמאות" שהוא חולק לעסק מתייחסות ליחסים בין העסק לשכניו, יתכן כי היה זכאי ליהנות מהגנה כזו או אחרת. אולם, משעה שהפרסום נחזה להיות ביקורת צרכנית והוא אינו כזה, לא עומדת לנתבע הגנה כלשהי.

18. המסקנה היא, אם כן, כי הנתבע פרסם לשון הרע על התובעת, ולא עומדות לו ההגנות הקבועות בחוק איסור לשון הרע. התובעת תובעת פיצוי בסך 100,000 ש"ח ללא הוכחת נזק לפי סעיף 7א לחוק איסור לשון הרע. מקובלת עלי טענת הנתבע, כי התובעת הפריזה בתיאור הנזק הפוטנציאלי העלול להיגרם לה מהפרסום. כך, למשל, הטענה כי הנתבע סיפק למתחרה של העסק את "נשק יום הדין", שכן הוא היה יכול להדפיס את הפרסום ולשלוח אותו ללקוחות פוטנציאליים גם לאחר שהפרסום הוסר, היא טענה מאולצת שאינה משכנעת. גם הניסיון של התובעת לקשור בין

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 10832-11-17 בוני ואח' נ' לב-רון

תיק חיצוני:

הפרסום לבין עסקה מסוימת שבוטלה מספר חודשים לאחר מכן הוא חסר כל ביסוס. אע"פ, כי בדיון טענה התובעת כי הנתבע גם הוריד את הדירוג של העסק בפייסבוק, אולם טענה זו לא הועלתה בכתב התביעה ולפיכך לא אדרש לה, והפיצוי ייקבע ביחס לפרסום המשפט "אדם מגעיל ללא יחסי אנוש" בלבד. בקביעת הפיצוי הנאות יש להביא בחשבון את העובדה כי מדובר בפרסום בפייסבוק אשר פוטנציאל החשיפה שלו גבוה, וככל הנראה צפו בו כארבעים אנשים. מנגד, יש להביא בחשבון את העובדה שהפרסום הוסר לאחר כשעתיים וחצי; כי הפרסום היה ביום שישי בשעות הצהריים, בהן יש להניח שמרבית האנשים אינם עוסקים בחיפוש אנשי מקצוע בתחום האיטום; כי מספר האנשים שנחשפו אליו אינו גבוה; וכי הנתבע התכוון לזוהר ולא לתובעת (סעיף 19(3) לחוק). עוד הבאתי בחשבון כשיקול מסוים לקולה את היחסים בין הצדדים שהיו ברקע הפרסום. בהתחשב בכל האמור ובאופי הפרסום, מצאתי להעמיד את הפיצוי על סכום של 10,000 ש"ח.

אשר לדרישה לחייב את הנתבע לפרסם התנצלות, מעבר לכך שספק אם קיימת סמכות כזו (ראו, ת"א (מחוזי ת"א) 32235-03-10 ארגון המורים בבתי הספר העל יסודיים, בסמינרים ובמכללות נ' עיתון "ישראל היום" (6.2.2011)), לא מצאתי הצדקה לכך במקרה הנוכחי, שעה שהפרסום הוסר כעבור זמן קצר. מטעם זה אין גם הצדקה לסעד של מחיקת הפרסום ומניעת פרסומו בשנית, ואין זה ברור מדוע התבקש סעד כזה, שעה שאין מחלוקת שהפרסום הוסר ואין כל סיבה להניח שהוא יפורסם בשנית.

סוף דבר

19. הנתבע ישלם לתובעת סך של 10,000 ש"ח בתוספת הוצאות ושכר טרחת עורך דין בסכום כולל של 4,000 ש"ח.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 יום.

ניתן היום, י"א אב תשע"ט, 12 אוגוסט 2019, בהעדר הצדדים.

אבי שתיו, שופט

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 10832-11-17 בובי ואח' נ' לב-רן

תיק חיצוני:

